

Szanowni Czytelnicy,

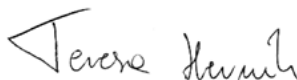
Stwierdzenie „[...] miarą cywilizacji społeczeństwa jest stosunek do osób niepełnosprawnych” jest, moim zdaniem, nadal aktualne i stanowi fundamentalny bodziec do podjęcia wszelkich możliwych działań zmierzających do pełnego włączenia społecznego osób niepełnosprawnych. Niestety, ogólnoświatowe dane (WHO) dotyczące osób niepełnosprawnych bardzo niepokoją. Dla przykładu: aż jedna na siedem osób na świecie jest niepełnosprawna i ma równocześnie mniejszy udział w gospodarce oraz wyższy wskaźnik ubóstwa. W naszym kraju, jak i w całej Europie, łatwo dostrzec postępujący proces starzenia się społeczeństwa, a prognozy Głównego Urzędu Statystycznego wskazują, że za mniej niż 40 lat średnia wieku w Polsce będzie należała do najwyższych w Europie – wyniesie 52 lata. Zmiany demograficzne mają bardzo istotne znaczenie dla nas wszystkich, ponieważ częstość występowania niepełnosprawności zwiększa się m.in. z powodu starzenia się społeczeństw oraz globalnego wzrostu chorób przewlekłych. Biorąc pod uwagę rolę i ogromne znaczenie procesu rehabilitacji w systemie zabezpieczenia społecznego, pamiętajmy, że praktyka krajów wysokorozwiniętych wskazuje, iż wczesna diagnoza, prawidłowe leczenie i kompleksowa rehabilitacja osoby niepełnosprawnej zmniejsza cierpienie i prowadzi do dobrostanu człowieka, ale również przynosi znaczące zyski w aspekcie ekonomicznym państwa (szybszy powrót do pracy, krótszy czas wypłacania świadczeń z tytułu niezdolności do wykonywania zawodu, mniejsze koszty związane z wydatkami systemu ochrony zdrowia).

W kompleksowym procesie rehabilitacji bardzo istotną rolę odgrywają technologie wspomagające (*Assistive Technology*), a za takie uznać należy wszystkie rozwiązania techniczne, które mają swoje zastosowanie do zwiększania, zachowania lub poprawy możliwości funkcjonalnych osoby niepełnosprawnej. W rozdziale poświęconym technice i technologii możemy przeczytać o genezie i rozwoju przyrządów do pisania dla osób niewidomych na przestrzeni XVIII i XIX w. Jak przedstawia to autor, przez stulecia poszukiwano rozwiązań prowadzących do stworzenia wypukłego rodzaju pisma, które umożliwiłoby pełny zapis w dowolnej notacji. Prezentujemy Państwu również projekt i budowę członu wykonawczego wyświetlacza alfabetu Louisa Braille’a z wykorzystaniem materiałów z pamięcią kształtu. Omówione pomysły dotyczące wyświetlacza alfabetu Braille’a dają wielką nadzieję na uzyskanie w pełni działającego produktu, który byłby w stanie rywalizować ze współczesnymi komercyjnymi urządzeniami, zarówno od strony ekonomicznej, jak i prezentowanych możliwości.

Za niezwykle istotne i ważne społecznie należy uznać zagadnienie bezpieczeństwa osób niepełnosprawnych, w tym osób niewidomych i słabowidzących, uczestniczących w ruchu drogowym. Biorąc pod uwagę rosnącą aktywność osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym i społecznym, zdecydowaliśmy się

na opublikowanie wyników badań w tym zakresie. W ostatnim rozdziale Kwartalnika przedstawiamy wytyczne oraz zalecenia dotyczące kształtowania psychospołecznych warunków pracy osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami. Mają one szczególne znaczenie z punktu widzenia rehabilitacji zawodowej oraz społecznej. Omówione w artykule wytyczne i zalecenia dotyczące przystosowania środowiska pracy skierowane są do osób z niepełnosprawnością ruchu, wzroku oraz słuchu, wynikającą z różnych chorób, ale w szczególności do osób z niepełnosprawnością psychiczną oraz intelektualną. Autorki tekstu zwracają uwagę, że pracodawcy, opierając się na stereotypach oraz często nie posiadając odpowiedniej wiedzy, postrzegają zatrudnienie tych osób głównie przez pryzmat kosztów. Tymczasem przystosowanie psychospołecznego środowiska pracy nie wiąże się z wysokimi nakładami finansowymi, często nawet żadnych nie wymaga – poza znajomością zasad społecznego współistnienia i współdziałania w zespole pracowniczym.

Z życzeniami interesującej lektury,

Teresa Hernik
p.o. Prezesa Zarządu PFRON
Przewodnicząca Międzynarodowej Rady
Programowej Kwartalnika